

Justitiedepartementet  
103 33 Stockholm

## Remissyttrande över betänkandet Datalagring och integritet (SOU 2015:31)

---

Stockholms tingsrätt har granskat remissen utifrån de intressen som tingsrätten har att bevaka och riktat in sig på frågan om det finns behov av att införa domstolskontroll för tillgång till lagrade uppgifter om elektronisk kommunikation.

EU-domstolen har konstaterat att de nationella myndigheternas tillgång till lagrade uppgifter enligt datalagringsdirektivet inte är underkastad någon förhandskontroll av domstol eller annan oberoende myndighet som har att se till att tillgången begränsas till vad som är strikt nödvändigt (dom den 8 april 2014 i de förenade målen C-293/12 och C-594/12). Frånvaron av kravet på förhandskontroll utgör en av de omständigheter som föranlett domstolen att ogiltigförklara datalagringsdirektivet.

I analysen av svensk rätts förenlighet med EU-rätten, som föregått betänkandet, påpekades att det inte är möjligt att vara helt säker på att den nuvarande utformningen av tillsynsansvaret enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation fullt ut tillgodoser kraven på effektiv kontroll (avsnitt 4.4.3.2 i betänkandet). När det gällde tillsynsansvaret enligt lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas under-

rättelseverksamhet, konstaterades att ett frågetecken kring de svenska reglerna var att uppgifterna inhämtades av myndigheterna själva utan förhandskontroll. I analysen gjordes en helhetsbedömning av den svenska regleringen enligt inhämtningenslagen och man fann att den uppfyllde kraven på att tillgången till de lagrade uppgifterna ska vara begränsad till vad som kan anses strikt nödvändigt. I den bedömningen beaktades särskilt att inhämtning enligt lagen bara sker vid mycket allvarliga brott (avsnitt 9.3.2.1 i betänkandet).

EU-domstolens skäl i den här frågan är tydliga och talar för att en förhandskontroll bör införas. De av utredningen framförda skälen mot en domstolskontroll är inte av samma tyngd, särskilt inte i fråga om redovisade praktiska problem (jfr även att domstolsbeslut krävs i Danmark och Finland samt föreslås i Nederländerna, avsnitt 4.5.2). Det bör vidare vägas in att utredningen föreslår att bestämmelserna om inhämtning av uppgifter om brottslig verksamhet som innefattar vissa brott med lägre minimistraff än två år ska göras permanent. Dessutom föreslås att möjligheten att hämta in uppgifter även ska omfatta brottslig verksamhet som innefattar andra brott som t.ex. grov misshandel som sker i visst angivet syfte. Mot bakgrund av analysens angivna utgångspunkt, nämligen att den svenska regleringen inte bör balansera på vad som är tillåtet enligt unionsrätten och Europakonventionen, anser tingsrätten att det bör övervägas om frågan om domstolskontroll ska utredas ytterligare.


Tingsrätten har i övrigt inget att erinra mot de förslag som lämnas i betänkandet.

---

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Karin Kussak, rådmannen Maria Hellberg och tingsfiskalen Therese Odén, föredragande.



Karin Kussak



Therese Odén